

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Bilag 1 -Vejledning til skoler og kommunale forvaltninger om kvalitetstilsynet på det almene folkeskoleområde

2023

HVAD ER KVALITETSTILSYNET?

Alle elever på landets folkeskoler skal opleve, at undervisningen og undervisningsmiljøet har en god kvalitet, som giver dem kundskaber og færdigheder og forbereder dem på videre uddannelse. Folkeskolen er et kommunalt ansvar. Det er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre en god kvalitet på kommunens skoler.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører et lovbestemt tilsyn med folkeskolers kvalitetsudvikling. Her vurderer styrelsen, hvilke skoler der har vedvarende dårlig kvalitet og derfor skal udtages i kvalitetstilsynet. Ved vedvarende dårlig kvalitet på en skole forstås, at det faglige niveau og/eller trivslen ud fra en helhedsvurdering i flere på hinanden følgende år ikke på tilfredsstillende måde svarer til det niveau, der må kræves i folkeskolen. I vurderingen af, om en skole udviser dårlig kvalitet, vil flere forhold indgå. Centralt vil være, om elevernes præstationer ifølge testresultater og prøveresultater lever op til de faglige mål, som er opstillet for undervisningen på de forskellige klassetrin. Hvis skolen afviger i forhold til, hvad der burde forventes ud fra landsgennemsnit og skolens elevsammensætning, vil det også kunne være et tegn på dårlig kvalitet.

Formålet med kvalitetstilsynet er at give kommunalbestyrelsen det bedste grundlag for at arbejde med at løfte kvaliteten på de skoler, der har vedvarende kvalitetsudfordringer. Kommunerne kan bruge kvalitetstilsynet til at vende den negative udvikling på et tidligt tidspunkt. Langt de fleste skoler i tilsyn opnår inden for ganske få år et kvalitetsløft, som er til gavn for både elever og personale på skolerne.

HVAD SKER DER, NÅR EN FOLKESKOLE UDTAGES I KVALITETSTILSYNET?

Når en folkeskole bliver udtaget i kvalitetstilsynet, får kommunen tilbud om et rådgivningsforløb, som kan hjælpe den i arbejdet med at forbedre kvaliteten for skolen. Styrelsens læringskonsulenter tilbyder konkret rådgivning med udgangspunkt i de konkrete udfordringer, som skolen står med.

Læringskonsulenterne arbejder videns- og datainformeret og kan understøtte skolen og forvaltningen med en analyse af skolens udfordringer og ressourcer og rådgive om indsatser, systematikker og målsætninger, der har elevernes læring og trivsel i fokus. Forvaltningen og skolen vurderer hvilke indsatser, de ønsker at gå videre med, og det er kommunen, der er ansvarlig for, om indsatserne har den fornødne effekt.

HVORDAN SKER UDTAGELSEN AF EN SKOLE I KVALITETSTILSYNET?

Styrelsen foretager årligt en vurdering af hvilke skoler, der har vedvarende dårlig kvalitet og derfor skal udtages i kvalitetstilsyn.

Kvalitetstilsynet på folkeskoleområdet tager udgangspunkt i de data, som kommunerne indberetter om faglige og trivselsmæssige resultater, og i data der giver indikationer på mulige parallelsamfundsproblematikker.

For de skoler, der skiller sig ud i data på faglige og trivselsmæssige resultater eller med indikationer på parallelsamfundsproblematikker, foretager styrelsen en konkret vurdering af de samlede oplysninger, som styrelsen har om skolen. Her inddrager styrelsen supplerende oplysninger om skolen såsom fraværdata, kompetencedækning og tilsynshistorik for blandt andet at vurdere, om der er tale om forbigående udslag for den enkelte skole og dermed ikke vedvarende dårlig kvalitet. I nogle tilfælde har styrelsen brug for flere oplysninger fra kommunen for at kunne foretage vurderingen og indhenter derfor disse i form af en skriftlig redegørelse eller ved et virtuelt møde med forvaltning og skole.

Kommunens samlede informationer udgør grundlaget for styrelsens vurdering. I vurderingen lægger styrelsen vægt på:

- Skolens udfordringer på faglige resultater, trivsel eller indikationer på parallelsamfundsproblematikker.
- Forvaltningen og skolens analyse af årsagerne til de kvalitetsmæssige udfordringer.
- Hvilke indsatser forvaltning og skole har sat i gang for at vende udviklingen. Særligt for parallelsamfundsproblematikker kigges på, hvordan der arbejdes med at forebygge, identificere og håndtere disse problematikker.
- I hvor høj grad resultaterne kan forklares med forbigående udsving eller særlige forhold.

Får en kommune udtaget en skole til tilsyn, vil det i brevet fra styrelsen fremgå, hvilke forhold der ligger til grund for udtagelsen, og kommunen vil få tilbudt et rådgivningsforløb med styrelsens læringskonsulenter målrettet de konkrete udfordringer.

HVORDAN FØLGES DER OP PÅ SKOLER I KVALITETSTILSYN?

Styrelsen foretager årligt en vurdering af, om skoler i kvalitetstilsynet fortsat har vedvarende dårlig kvalitet. Rådgivningsforløbet ved styrelsens læringskonsulenter forløber typisk over et helt skoleår, og herefter vil styrelsen i slutningen af hvert kalenderår følge op på skolens resultater. Opfølgningen tager

udgangspunkt i opdaterede data samt erfaringerne fra rådgivningsforløbet. Som led i opfølgningen kan styrelsen bede kommunen om yderligere informationer om skolens udvikling, herunder igangsatte og planlagte indsatser enten skriftligt og/eller ved et møde.

Hvis skolen har vendt den negative udvikling, og der er tegn på, at forbedringerne kan fastholdes, afsluttes tilsynet. Skoler, der stadig har udfordringer, fortsætter i tilsyn. Langt de fleste skoler får afsluttet kvalitetstilsynet efter et til tre skoleår på grund af forbedret kvalitet.

Skoler, der er udtaget til tilsyn på baggrund af parallelsamfundsproblematikker vurderes ud fra, om skolen og forvaltningens indsatser modsvarer skolens udfordringer.

Hvis styrelsen vurderer, at tilsynet skal fortsætte for en skole, der har været flere år i tilsyn, vil styrelsen gå i dialog med kommunen for at vurdere, om kommunen skal pålægges en sanktion.

HVILKE SANKTIONER KAN KOMMUNEN OPLEVE?

Kommunen kan pålægges at udarbejde en handlingsplan for en skole eller for skolevæsenet. Det vil som udgangspunkt ske ud fra en vurdering af flere forhold, fx:

- Tilsynets varighed,
- Skolens udfordringsbillede i data,
- Kommunale og lokale indsatser,
- Forvaltningens understøttelse af skolen og indsats for at vende udviklingen.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at udforme handlingsplanen, som styrelsen skal godkende. Efter omstændighederne kan der som led i en handlingsplan være grundlag for, at styrelsen pålægger kommunalbestyrelsen at arbejde efter at opnå bestemte mål og til at iværksætte bestemte indsatser. Det kan fx være pædagogiske tiltag, økonomiske tiltag, omprioritering af indsatser eller strukturelle tiltag så som ændring af skoledistrikter¹. Som led i kvalitetstilsynet har styrelsen indtil videre anvendt sanktionen pålæg af handlingsplan for et mindre antal kommuner.

Endelig kan styrelsen træffe beslutning om at nedlægge en folkeskole, hvis de fastsatte mål i handlingsplanen ikke er indfriet inden for en 3-årig periode. Det forudsætter, at andre mindre indgribende tiltag ikke er tilstrækkelige. Der vil være en proportionalitetsafvejning mellem skolens situation og udvikling og sanktionen. Denne sanktionsmulighed er endnu ikke bragt i anvendelse.

Kommunen vil blive partshørt forud for en eventuel sanktion.

HVAD ER SKOLER MED BEKYMRENDE KVALITET?

Det er vigtigt, at landets folkeskoler har en god kvalitet til gavn for eleverne, og at kvaliteten ikke bliver så udfordret, at kommuner får udtaget skoler i tilsyn. Det er derfor politisk besluttet, at styrelsen – som

¹ Lovforslag nr. L 60, der er fremsat den 4. oktober 2018 af daværende undervisningsminister, Folketingstidende 2018-19 (1. samling)

supplement til kvalitetstilsynet – årligt skal orientere kommunalbestyrelser om skoler med bekymrende kvalitet, som kan være i risiko for på sigt at blive udtaget til kvalitetstilsyn.

Kommunalbestyrelsen bliver orienteret, hvis en skole skiller sig ud på mindst én indikator for bekymrende kvalitet. Indikatorerne for bekymrende kvalitet er ikke helt tilsvarende det datagrundlag, som indgår i screeningen af skoler i kvalitetstilsynet. Derudover tages der udgangspunkt i skolens data fra seneste år, hvor der i kvalitetstilsynet anvendes data for en to-årig periode, da der skal være tale om vedvarende dårlig kvalitet.

Kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at foretage sig noget på baggrund af orienteringen. Der kan dog være en god grund til alligevel at sætte fokus på kvalitetsudvikling af skolerne, så en negativ udvikling kan vendes hurtigt.

Hvis en skole har bekymrende kvalitet to eller flere skoleår i træk, vurderer styrelsen, om skolen har vedvarende dårlig kvalitet og dermed skal udtaget i kvalitetstilsynet.

OVERSIGT OVER TILSYNSFORLØB

Marts-april (i skoleår, hvor skolen udtages):	Udtagelse af skolen i tilsyn – forud for udtagelse har styrelsen indhentet oplysninger fra kommunen
Maj-juni (i skoleår, hvor skolen udtages):	Opstart af rådgivningsforløb med styrelsens læringskonsulenter (tilbud)
August-juni (Efterfølgende skoleår):	Kommunen samarbejder med styrelsen om rådgivningsforløb
Slutningen af hvert kalenderår:	Styrelsen følger op på skolens resultater

HVAD SIGER LOVEN?

Reglerne om kvalitetstilsynet og skoler med bekymrende kvalitet findes i [Folkeskolelovens § 57 d.](#)

OVERSIGT OVER INDIKATORER I KVALITETSTILSYNET OG FOR SKOLER MED BEKYMRENDE KVALITET

Den årlige screening af data i kvalitetstilsynet og for skoler med bekymrende kvalitet sker på baggrund af en række indikatorer, der er udvalgt til at måle tegn på hhv. vedvarende dårlig kvalitet og bekymrende kvalitet. Skoler undersøges nærmere, hvis de skiller sig ud på grænseværdierne for nedenstående indikatorer.

Oversigt over indikatorer for kvalitetstilsynet og skoler med bekymrende kvalitet 2023/24

Indikator	Kvalitetstilsynet, jf. folkeskolelovens § 57 d, stk. 1*	Bekymrende kvalitet, jf. folkeskolelovens § 57 d, stk. 2*
Bundne prøver i 9. klasse	Skolen er blandt de laveste 10 pct. i resultaterne fra mindst tre ud af de fire bundne prøver i de seneste to skoleår i træk.	Skolen har under 5,8 i samlet karaktergennemsnit på de bundne prøver i det seneste skoleår.
Socioøkonomisk reference for bundne prøver i 9. klasse	Skolen har et samlet karaktergennemsnit, der er min. 0,5 karakterpoint under referencen (signifikant negativ) i de seneste to skoleår i træk.	Skolen har et samlet karaktergennemsnit, der er mindst 0,7 karakterpoint under referencen (signifikant negativ) i det seneste skoleår
Nationale test i dansk, læsning	<u>Alle skoler:</u> Under 50 pct. gode elever i de seneste to skoleår i træk Der måles på et samlet resultat for alle klassetrin.	<u>Kun skoler uden resultater for bundne prøver i 9. klasse:</u> Under 40 pct. gode elever i 6. klasse i det seneste skoleår
Nationale test i matematik	<u>Alle skoler:</u> Under 50 pct. gode elever i de seneste to skoleår i træk Der måles på et samlet resultat for alle klassetrin.	<u>Kun skoler uden resultater for bundne prøver i 9. klasse:</u> Under 40 pct. gode elever i 6. klasse i det seneste skoleår
Overgang til ungdomsuddannelse	Under 70 pct. af eleverne er overgået til ungdomsuddannelse (pr. 30. september året efter afslutning af 9. klasse) i de seneste to år i træk.	-
Trivsel	Skolen er blandt de laveste 10 pct. på alle fire trivselsindikatorer i det seneste skoleår, og skolen har haft et fald i alle fire trivselsindikatorer fra det foregående til det seneste skoleår.	-
Andelen af elever med ikke-vestlig baggrund	Skoler, som har en andel af elever med ikke-vestlig baggrund på mindst 30 pct. i begge de seneste to opgørelsesår.	
Andelen af elever fra udsatte boligområder	Skoler, som har en andel af elever på over 30 pct. i seneste opgørelsesår, som har været bosat i et udsat boligområde i mindst ét af de seneste tre år.	
Andelen af elever med forældre uden	Skoler, som har en andel af elever, hvis forældre er uden tilknytning til arbejdsmarkedet og ikke er i gang med at	

for arbejdsmarked eller uddannelse	tage en uddannelse, på over 40 pct. i begge de to seneste opgørelsesår. Procentsatsen svarer til én af indikatorerne i Social-, Bolig og Ældreministeriets opgørelser over udsatte boligområder.	
Andelen af elever, der ikke opnår mindst 02 i dansk i 9. klasseprøverne.	Skoler, som i begge de to seneste opgørelsesår har en andel af elever på over 10 pct., som ikke opnår mindst 02 i folkeskolens 9. klasseprøve i dansk.	
Elevfravær		Over 50 pct. af eleverne har over 10 pct. fravær i det seneste skoleår

* Der måles som udgangspunkt kun på elever i almenklasser (fraserteret specialklasser) i kvalitetstilsynet, dog undtaget indikatorerne for overgang til ungdomsuddannelse, trivsel og parallelsamfundsindikatorerne.